

कुतुप पुं न० कुतप्र+ष्टपो। ?पञ्चदशधा विभक्तदिवसस्याटमां-
शे शब्दरत्ना० । ह्रस्वा कुठः डुपच् । (खोटकुपा) चर्म्म
मये ह्रस्वे ऽस्त्रे ह्रपाले पु० अमरः ।

कुतुम्बु न० कुगतिस० । कुत्सिततित्दुकीफले शब्दचि०
कुतू स्त्री कुत-बा० कू । चर्म्ममये स्त्रे ह्रपाले (कुपो) अमरः
कुतू(कू)णक पु० “कुठ(कू)णकः क्षीरदोषाच्छिन्ननामेव
वर्त्मनि । जायते तेन तन्नोत्तं कण्डूरं च स्रवेन्मृगः ।
यिद्युः कुर्यात्तुलाक्षिकूटनासावधर्षणम् । शक्तो नार्कप्रभां
इष्टुं न वर्त्मनीलनक्षमः” इति भाधवनिदानोक्ते वा-
लानां नेत्रवर्त्मरोगभेदे (कुठया)

कुतूहल न०कुठं चर्म्ममयं स्त्रे ह्रपालभिव हृदयं हलति
हल-अच् । अपूर्णवस्तुदिदृष्ट्यातिशयजन्ये चेष्टाभेदे
फलनिरमेक्षतया चिकीर्षिते ?कौतुके अमरः “प्रिया-
वियोगाद्भिषुरोऽपि निर्भरं कुठहलाक्रान्तमना मना-
गभूत्” नैष० । “कुठहलाञ्चार्यसोपवेशम्” भट्टिः ।
“अप्यस्ति मे शकुन्तलादर्शनं प्रति कुठहलम्” शकु० २प्र-
शस्ते श्चङ्गुते च ति०हेमच० । “रस्यवस्तुसमाजोके बोल-
ता स्यात् कुठहलम्” सा० ८० उक्ते ष्णायकयोर्भावभेदे
न० । तारका० इतच् । कुठहलित जातकौतुके ति० ।
स्वार्थे युवा० अण् । कौठहल कौतुके न० अमरः ।

कुटुण न० । कुगतिस० । (पाना) कुम्भग्राम् शब्दर० ।
कुतोनिमित्त ति० कुतः किं निमित्तं यस्य किम्+प्रथमाथे
तसिल् ब०व० । किञ्चिन्मित्ते किंहेतुके । “कुतोनिमित्तः
शोकस्ते” रामा० ।

कुत्र अव्य०किम्+सप्रत्याः तल् किमः कुः। कस्मिन्नित्यर्थे प्रश्नविषये
आक्षेपविषये च अंधिकरणे “हा सीता केन नीता मम
हृदयगता केन वा कुल दृष्टा” महानाट० “कुत्राशिपः
श्रुतिसुखा ष्टगट्षिण्णपाः” भाग०७।६।२५। ततो भवा-
थैत्वप् । कुलव्य कस्मिन्भवे ति० “कस्यापि कुलव्य इहापि
कस्मात्” भाग० ५।१०।२०।

कुत्रचित् अव्य० कुल+चित् सुग्व० । क्वचिदित्यर्थे असाक-
ल्येन कस्मिन् देशे काले वेत्यर्थे । “असुरेभ्योभयं नास्ति
शुभ्राकं कुलचित् क्वचित्” भा० व० १४२अ० । कुलचित् देशे
क्वचित् काले इत्यर्थः । पा० अमरमते पदद्वयमिति भेदः ।
“विशिष्टं कुलचिद्वीजं स्त्रीयोनिस्त्वेव त्व कुलचित्”
मनुः । चन । कुलचन तत्वार्ये अव्य० ।

कुत्स निन्दने चुरा० आत्म० सक० सेट् । कुत्सयते अचुकुत्सत
कुत्सयाम् बभूव आस चक्रे । कुत्सयमानः कुत्सयित्वा

सं कुत्स्य । कुत्स्यः कुत्सितः कुत्सनं कुत्सा कुत्सः ।
कुत्सना । कर्म्मणि कुत्स्यते अकुत्सि अकुत्सिपाताम्-
अकुत्सयिपाताम् “वहृत्कुत्सभाज्जनेन शतक्रावः” ऋ०
१।६।२। कुत्सायशुभ्रमशूषम्” ऋ० ४।१।६।४२ “कुत्सि-
तानि कुत्सनैः” पा०। कुत्सकः । “परिवित्तिः परीवेत्ता
ब्रह्मज्ञोयश्च कुत्सकः” भा०शा०१४०अ०। “यदाऽश्रौषं कर्ष्यं
मावाद्य सक्तं नावधीत्भीमं कुत्सयित्वा वचोभिः” भा०
ष्या० अ० “नास्तिक्यम् वेदनिन्दाञ्च देवतानाञ्च कुस-
नम्” मनुः । “नैतच्छतच्छक्यं त्वया वेङ्गुं लक्ष्यमित्येव
कुत्सयन्” भा०आ० ५२८६श्लो० । अत्र परस्मैपदमार्धम्

कुत्स प० कुत्सयते संसारं कुत्स-अच् । ?ऋषिभेदे तस्या-
पत्यम् ऋष्यण् । कौत्स तदपत्ये पुंस्त्री “कौत्सः प्रपेदे
वरतनुशिष्यः” रघुः । वङ्गुषु तस्य “अतिभृगु कुत्सेति”
पा० लुक् । कुत्साः तदपत्येषु । क्त-बा० स ष्टपो० ।
२कुर्वति लि० । “कुत्सायते ह्यर्थश्चाय” ऋ० ७।२५।५।
“कुत्साः कुम्भाणाः । करोतेः कुत्सशब्दनिष्पत्तिः”
भा० । ततः पक्षा०चतुरर्थ्यां फक् । कौत्सायन तद्वि-
हृत्तादौ लि० ।

कुत्सकुशिकिका स्त्री कुत्सानां कुशिकानां च मैथुनम्
“इन्द्राद्गुनूवरमैथुनयोः” पा० मैथुने वुन् । कुत्सगो-
त्राणां कुशिकगोत्राणाञ्च स्त्रीपुंसं मैथुने ।

कुत्सन न० कुत्स-भावे ल्युट् । ?निन्दने “देवतानाञ्च कुत्-
सनम्” मनुः । कुत्स्यते ऽनेन करण्ये ल्युट् । २निन्दासाध-
नधर्म्मो उपचारात् शतद्युक्ते लि०। “कुत्सितानि कुत्स-
नैः” पा०। वैयाकरणखस्तुचिः । प्रश्नविस्मरणार्थं खस्तुचि-
त्वेन धर्म्मोण्य वैयाकरणखस्तु निन्दनात् नादशधर्म्मस्य
कुत्सनत्वम् तद्वत्त्वाच्च खस्तुचकस्य तथात्वम् ।

कुत्सला स्त्री कुत्स-कर्म्मणि वा० कलच् कुत्सं निन्दां
वाति ला-क वा । नीलीहृत्ते शब्दच० । तस्य क्रय-
विक्रययोः निन्दितत्वात् तथात्वम् नीलीशब्दे विष्टतिः ।

कुत्सा स्त्री कुत्स-भावे अ । निन्दायाम् अमरः ।
“गुरुकुत्सामतिश्च या” भा०अनु० ६५८६ श्लोकः ।

कुत्सित न० कुत्स-कर्म्मणि क्त । ?कुठनामौषधौ (कुड्ड)
राजनिः २निन्दिते लि० “कुत्सितानि कुत्सनैः” पा० ।
भावे क्त इनिन्दायाम् न० [अकुम्भीत् चुकुम्ब्य कुम्बप्रात्
कुथ क्लेणे (को थपाङ्का) इदित् भादि०अक०सेट् । कुन्वति
कुथ पूतिगन्धे दिया० पर० अक०प०सेट् । कुथ्यति अकोथीत् ।
प्रतिकुथ्यति खिचि कोथयति (पो था) निखनने । तस्य